

העלון השבועי שלך

האורח שלום

❖ יוצא לאור ע"י בית המדרש אור שלום ❖ קרית ארבע ת.ד. 88 מיקוד 90100 ❖ העורך בן צבי משה ❖
info@ohrshalom.net הד"נ חברון – 18:52 מוצש"ק חברון – 18:50 /http://www.ohrshalom.net

יום חמישי יב' ניסן

תענית בכורות מוקדם. סעודת מצווה או סיום מסכת, יעשו ביום זה. בכורות הנוהגים לצום, יצומו ביום זה. במוצאי הצום לא יאכל עד שיבדוק החמץ, אבל יכול לאכול פירות או מזונות פחות מכביצה לפני הבדיקה.

ערב פסח (מוקדם), יום שישי, י"ג ניסן

אור לי"ג יזהר כל אדם שלא יתחיל בשום מלאכה ולא יאכל, חצי שעה לפני הלילה, עד שיבדוק החמץ. זמן הבדיקה - תכף לאחר תפילת ערבית, ואחרי צאת הכוכבים. בודקים בחורים ובסדקים לאור הנר. צריך לבדוק גם את המכונות. אם יש חשש שריפה יבדוק בפנס. קודם התחלת הבדיקה יאמר "יהי רצון" ו"לשם יחוד" ככתוב במחזורים. מברך "על ביעור חמץ" ומכוין על הבדיקה ועל הביטול של הלילה, וכן על שרפת החמץ של היום והביטול שלאחריו. יזהר שלא ידבר בין ברכה לתחילת הבדיקה, וראוי ליזהר שלא ידבר בדברים שאינם מעניין הבדיקה עד שיגמור כל הבדיקה. בברכה אחת יכול לבדוק כמה בתים. אפשר גם שהוא יבדוק חדר אחד, ובני ביתו חדרים אחרים. לאחר הבדיקה אומר 3 פעמים: "כל חמירא דאיכא ברשותי דלא חזיתיה ודלא בערתיה לבטיל ולהוי כעפרא דארעא". ואם אינו מבין נוסח הביטול בארמית, צריך לאומרו בלשון שמבין. [וזוהו תרגומו בעברית: כל חמץ ושאר שישנו ברשותי, שלא ראיתיו ושלא ביערתיו, ייבטל ויהי חשוב כעפר הארץ].

נהגו עפ"י הקבלה שהאשה מניחה עשרה פתיתי חמץ שכ"א פחות מכזית, בכמה מקומות בבית, שימצאם הבדוק בבדיקתו (טוב לעוטפם בנייר כדי שלא יתפזרו, ולרשום את מקומם שלא יאבדו), ומבערם למחרת. יש לרכז את החמץ במקום אחד, שאם יתפזר יצטרך לשוב ולבדוק. יש לבער את מעשרותיו.

בשחרית - אומרים "מזמור לתודה".

שורפים את החמץ שמצא, היינו 10 הפתיתים, עד סוף שעה חמישית, 10.46 (שעון קיץ). אם לא שרף עד שעה זו, יכול לשרוף עד זמן קבלת שבת. לאחר הביעור לא אומר "כל חמירא וחמיעא דאיכא ברשותי" וכו'. (כיון שעדיין יאכל חמץ). משיירין חמץ לשתי סעודות שבת. טוב לבשל את האוכל לשבת בכלי פסח. רצוי לקנות לחמניות קטנות או פיתות שאין בהם פירורים רבים.

חסידיים ואנשי מעשה נהגו לאפות מצה מצווה אחר חצות. יש להכין מבעוד יום את מי המלח או מים ולימון לצורך הטיבול, וכן לבדוק היטב את החסה מתולעים. עדיף לקנות את החסה מגוש קטיף, שאינה מוחזקת בתולעים. (וראוי לשוטפה במים).

נהגו להכין בבית הכנסת ערובי חצרות בערב פסח. לוקח כחצי ק"ג מצה, מברך "על מצות עירוב" ואומר "בדין עירובא" וכו' - ככתוב במחזורים.

מכינים נרות לשבת וליו"ט מודבקים בפמוטים. מדליקים נר נשמה ממנו יעבירו אש ביו"ט.

בחו"ל - יש להכין 3 מערכות של פמוטים לשבת, ליו"ט וליו"ט שני. יש להכין 2 נרות נשמה נוספים ליו"ט וליו"ט שני, מהם יעבירו אש לבישול.

שבת פרשת אחרי מות, שבת הגדול, יד' ניסן

בליל שבת אומרים במה מדליקין. טוב לאכול את סעודות שבת במקום מיוחד, בכלים חד פעמיים. יזהרו שלא יפלו פירורים. אחר גמר הסעודות ינער בגדיו מחמץ.

שחרית – יש להקדים את התפילה. רצוי להתפלל בהנצ' כותיקין. מפטירין בו "וערבה" (מלאכי ג', ד') עד סופו. נוהגים לכפול הפסוק "הנה אנכי" וגו'. יש מפטירין "כה אמר ה'" (ירמיהו ז', כא') עד "כי באלה חפצתי נאום ה'". לאחר סעודת שבת (עד סוף שעה רביעית 9.30 שעון קיץ), זורקים את החמץ למקום אבוד, דהיינו לפח האשפה שמחוץ לביתו או לשירותים. טוב שיאמר שאין הוא רוצה שכלי האשפה, שבביתו או המשותף לו ולשכניו, יזכה לו את החמץ המכניסים לתוכו. אם אכל בכלי חמץ, ינקם בנייר או יקנחם ביד. אם אינו יכול, ישטפם במים באמבטיה (לא בכיור במטבח). יכניס את כלי החמץ למקום סגור ויצינעם. אחר סיום הסעודה, ירחץ ידיו וינקה שיניו היטב. מי שיש לו שיניים תותבות, יכשירם ביום שישי. בשבת אחר הסעודה ינקם שוב וישפוך עליהם מים חמים מכלי שני. יבטל החמץ כמו בכל שנה "כל חמירא" וכו', "דחזיתיה ודלא חזיתיה" וכו' עד שעה 10.46 (שעון קיץ). מנחה – רצוי להתפלל בזמן מנחה גדולה. אין אומרים צדקתך. אחרי התפילה אומרים סדר הקרבת קרבן פסח מדין "ונשלמה פרים שפתינו", ככתוב במחזורים. וכן תפילת הקדוש מאוסטרופולי. בסעודה שלישית יאכל מצה טחונה מעורבת עם ביצה שבושלה בע"ש, או בפירות מז' המינים. יש לסיים את הסעודה מוקדם. טוב להרבות בשבת זו בלימוד הלכות פסח. אין להכין משבת ליו"ט, כגון השולחן או מאכלים וכו'.

יום א' דפסח, יום ראשון, ט"ו ניסן

הדלקת הנר לפני הקידוש. לפני ההדלקה תאמר "ברוך המבדיל בין קודש לקודש". האשה המדליקה נרות מברכת "להדליק נר של יום טוב", ו"שהחיינו". תדליק מנר דולק, ותזהר לא לכבות את הגפרור, אלא להניחו שיכבה מאליה. ראוי להדליק נרות גדולים שידלקו עד סוף אמירת ההגדה.

ערבית – מתפללים בצאת הכוכבים ומתחילים מזמור של הרגל: "הודו לה' כי טוב" (תהילים קז), אחר כך אומר הש"ץ ח"ק בניגון של חג. לפני העמידה אומרים "אלה מועדי ה'", ויש נוהגים להוסיף את הפסוק "וידבר משה את מועדי ה'", ח"ק, עמידה של יום טוב. בעמידה מוסיפים "ותודיענו". אחרי העמידה אומרים הלל גמור בברכה בתחילה ובסוף. ויכוון לפטור בברכה גם את ההלל שבהגדה. קדיש תתקבל, בצאת ישראל - יהא שלמא, ברכו, עלינו, יגדל.

נהגו להדר ולקחת למצת מצווה מצה שמורה משעת קצירה.

סידור הקערה: ג' מצות למעלה, זרוע - מימין, ביצה - משמאל, מרור (לקחת העלים העליונים של החסה) - באמצע, חרוסת למטה בימין, כרפס למטה בשמאל, וחזרת (יש שנוהגים לקחת "חזרת" ממש. ומנהגנו לקחת את הקלח של החסה) למטה באמצע. יסדר הכל בקערה עצמה, חוץ ממי המלח. בקידוש – הסדר הוא יקנה"ז. יין, קידוש, נר, הבדלה, שהחיינו. עומדים ומתחילים: "אלה מועדי", "בורא פרי הגפן", "אשר בחר בנו" וכו', וחותרם "מקדש ישראל והזמנים", מברך "בורא מאורי האש" על נר שהודלק בע"ש, או על הנרות שהאשה הדליקה. המבדיל בין קודש לקודש, ברכת "שהחיינו", ואחר כך שותה בישיבה בהסבה. אומרים ההגדה לפי הסדר. הכוס של ד' כוסות תכיל לפחות רביעית, וישתה רוב הכוס. יש אומרים שאפילו בכוס גדולה ישתה רוב כוס. בכוס שלישית או רביעית חייב לשתות 'רביעית' ממש, כדי שיברך ברכה אחרונה. מנהגנו שגם הנשים חייבות בשתיית ארבע כוסות בהסבה. אם לא שתה 4 כוסות בהסבה, חייב לחזור ולשתות בהסבה. מן התורה חייב לאכול כזית מצה שמורה בלילה הראשון, ויש להדר לאכול 2 כזיתים בתחילה, ועוד כזית עם הכורך, וכזית אפיקומן בגמר הסעודה הנאכל על השובע. (יש המחמירים לאכול כשני זיתים). יזהר שלא יאחר אכילת אפיקומן אחר חצות לילה – 0.37 (שעון קיץ). אם שכח ולא אמר "יעלה ויבוא" בברכת המזון או אם הוא מסופק - חייב לחזור על הברכה. אם ברך מתוך הגדה, אף אם הוא מסופק אם אמר יעלה ויבוא – לא יחזור.

שחרית - אחרי "יושב בסתר" מוסיפים את המזמור של החג. בעמידה - תפילת יו"ט. אחר חזרת הש"ץ אומרים הלל גמור ומברכים "לגמור את ההלל", ותתקבל. פתיחת ההיכל. י"ג מידות, רבונו של עולם, יה"ר וברוך שמה. מי שברך לחיילי צה"ל ולמדינה. מוציאים שני ספרי תורה. באחד קוראים ה' גברי בפרשת בא "משכו" (שמות יב, יד). [סימן לקריאת התורה בפסח: משך תורא, קדש בכספא, פסל במדברא, שלח בוכרא]. ואומרים חצי קדיש. ובשני קורא למפטיר בפרשת פנחס: "ובחודש הראשון" (פרק כח, טז), עד "לא תעשו", ח"ק. ומפטירים בנביא (יהושע ה, ב): "בעת ההיא", עד "אין יוצא ואין בא", ומוסיפים פסוק מפרק ד, א' "ויהי ה' אל יהושע ויהי שמעו בכל הארץ".

מי שברך לקהל. אחר כך אומרים תיקון הטל (יש נוהגים לאומרו אחרי הכנסת ספר תורה). בתפילת מוסף מפסיקים לומר "משיב הרוח ומוריד הגשם", ואומרים "מוריד הטל". שכח ואמר "משיב הרוח", אם נזכר לפני שאמר "ברוך אתה" חוזר ל"אתה גיבור". אמר "ברוך אתה ה'" - יסיים "למדני חוקיך" ויחזור ל"אתה גיבור". אמר "מחיה המתים" - חוזר ל"אתה גיבור". התחיל "אתה קדוש" - חוזר לראש. כדאי לומר ביום הראשון של פסח 90 פעם "מחיה המתים אתה רב להושיע, מוריד הטל", ואז אם הוא מסופק אם התפלל נכון – אינו חוזר. מנחה - תפילת יו"ט, קדיש תתקבל, בצאת ישראל, קדיש, עלינו לשבח.

א' דחוא"מ פסח, יום שני ט"ז ניסן

במוצאי יו"ט מתפללים תפילה של חול ואומרים "אתה חוננתנו", ו"ברכנו" בברכת השנים. יעלה ויבוא. שכח ולא אמר "ברכנו" אלא "ברך עלינו" ינהג כדלקמן: לא אמר "ברוך אתה" - חוזר ל"ברכנו". אמר "ברוך אתה ה'" - יסיים "למדני חוקיך" ויחזור ל"ברכנו", וממשיך משם כסדר עד סוף התפילה. סיים "מברך השנים", עד "יהיו לרצון האחרון" - אם נזכר חוזר ל"ברכנו". אחר "יהיו לרצון" האחרון - חוזר לראש התפילה. טוב שיאמר במוצאי החג 90 פעם "רופא חולי עמו ישראל" "ברכנו", ואם הוא מסופק אם אמר אינו צריך לחזור. לאחר העמידה קדיש תתקבל, "שיר למעלות אשא עיני" וכו', עלינו לשבח. מתחילים לספור העומר. לפני הספירה קוראים סדר קצירת העומר 3 פסוקים מפרשת אמור (פרק כב, ט-יא); "ובכן כך היתה קצירת העומר" (ממסכת מנחות), ומברכים על ספירת העומר: היום יום אחד לעומר, "הרחמן", "אנא בכח", "למנצח בניגונות". (יש הנוהגים לברך על העומר אחר קדיש תתקבל). הבדלה ככל מוצאי יו"ט. (יין והמבדיל בלבד).

בשחרית - מתחילים כביום חול, אין מניחים תפילין, אומרים "מזמור לתודה", קוראים הלל בדילוג בלי ברכה. ומוציאים שני ספרי תורה, באחד קוראים 3 גברי בפרשת אמור (כב, כו עד כג, מד): "שור או כשב", עד "וידבר משה את מועדי ה' אל בני ישראל", אין אומרים ח"ק אחר ספר ראשון, אלא רק אחר העולה הרביעי. ובספר שני קוראים לרביעי בפרשת פנחס (כח, יט): "והקרבתם", עד "לא תעשו". ח"ק, "אשרי", "ובא לציון", "בית יעקב", "שיר המעלות", שיר של יום, מחזירים ס"ת למקומו. ח"ק, מתפללים מוסף של יום-טוב ואומרים "את יום מקרא קודש הזה". קדיש תתקבל, מזמור של חג, קדיש יהא שלמא, פטום הקטורת, קדיש על ישראל, עלינו לשבח. בחול – יום שני ט"ז ניסן הוא יו"ט שני. נוהגים בו כמו ביו"ט ראשון. הלל שלם בברכה בלילו וביומו. בענין ספירת העומר, יש נוהגים לברך אחר תפילת ערבית כדי שלא ישכחו. ויש המברכים אחרי הסדר וכ"א יעשה כמנהגו. (עיין בהגדת או"ח למהרי"ח סי' תפ"ט סעי' א'). מוציאים ב' ס"ת, בראשון קוראים לה' עולים "שור או כשב או עז". מפטיר כמו ביום ראשון בפנחס. ההפטרה במלכים ב' כ"ג "וישלח המלך" עד "ואחריו לא קם כמוהו". אין עושין שוב תיקון הטל. מוסף ומנחה כמו ביו"ט ראשון.

ב' דחוא"מ, יום שלישי י"ז ניסן

התפילה וההלל כיום א' דחוא"מ. מוציאים ס"ת קוראים באחד ל-3 גברי בפרשת בא: "קדש לי כל בכור" עד סוף הפרשה. בשני - לרביעי כאתמול "והקרבתם", ח"ק וכו'. סיום התפילה כדלעיל.

ג' דחוא"מ, יום רביעי י"ח ניסן

התפילה וההלל כיום א' דחוא"מ. מוציאים שני ס"ת, קורא באחד ל-3 גברי בפרשת משפטים: "אם כסף תלוה את עמי" עד "לא תבשל גדי בחלב אמו". בשני - לרביעי כאתמול "והקרבתם". סיום התפילה כדלעיל.

ד' דחוא"מ, יום חמישי, י"ט ניסן

התפילה וההלל כיום א' דחוא"מ. מוציאים שני ס"ת, קורא בראשון ל-3 גברי בפרשת כי תשא, "פסל לך" עד "לא תבשל גדי בחלב אמו". בשני – לרביעי כאתמול "והקרבתם". סיום התפילה כדלעיל.

ה' דחווה"מ, יום שישי, כ' ניסן

התפילה וההלל כיום א' דחווה"מ. מוציאים שני ס"ת, קורא בראשון ל-3 גברי בפרשת בהעלותך "במדבר סיני", עד "ולאזרח הארץ". בשני – לרביעי כאתמול "והקרבתם". סיום התפילה כדלעיל.

שביעי של פסח, יום שבת, כ"א ניסן

בהדלקת הנר האשה מברכת להדליק נר של שבת ויו"ט. אין מברכים "שהחיינו". בערבית – מתחילים "מזמור לדוד הבו לה", לכה דודי, אין אומרים במה מדליקין אך אומרים "כל ישראל", "אמר ר' אלעזר", קדיש על ישראל, "מזמור שיר ליום השבת", "ה' מלך". מזמור הרגל "הודו לה" (תהילים ק"ז), ח"ק. לפני העמידה, "ושמרו בני ישראל", "אלה מועדי ה'", ח"ק. בעמידה של יו"ט מוסיפים של שבת, "ותתן לנו... שבתות למנוחה". אחר כך "את יום השבת הזה ואת יום חג המצות הזה". ביעלה ויבוא "... ביום השבת הזה וביום חג המצות הזה". ב"השיאנו" מוסיף "אוא"א רצה נא במנוחתינו... והנחילנו ה' אלוקינו באהבה וברצון, בשמחה ובששון שבתות ומועדי קדשך" וחותרם "ברוך... מקדש השבת וישראל והזמנים". אחרי העמידה ויכולו, ברכת מעין שבע, קדיש תתקבל, "מזמור לדוד ה' רועי", בצאת ישראל, יהא שלמא, ברכו, עלינו, ספירת העומר, יגדל. בבית – שלום עליכם, אשת חיל וכו' ככל שבת. "יום הששי ויכולו", אלה מועדי, בורא פרי הגפן, אשר בחר בנו, ומזכיר שבת באמצע, חותרם מקדש השבת וישראל והזמנים. ואין מברך שהחיינו. יש שנהגו להיות ערים בלילה לקרוא תיקון ז' של פסח, ומסיים בשירת הים בשמחה, ופיוטים כנהוג. יש שנהגו לאומרם לפני עמוד השחר. שחרית – מתפללים כבכל שבת. מוסיפים את המזמור של החג בפסוקי דזמרה. בברכות ק"ש אומר "לא אל אשר שבת". בעמידה מזכיר של שבת כמו בערבית. אחר העמידה הלל בלא ברכה בתחילה וסוף, קדיש תתקבל, פתיחת ההיכל, ואומר רבש"ע מלא משאלותינו וכו', י"ג מידות, "ברוך שמיא", מי שברך לחיילי צה"ל ולמדינה. מוציאים שני ספרי תורה, קוראים בראשון לשבעה גברי בפרשת בשלח מתחילתה, עד "אני ה' רופאיך", ח"ק. המפטיר קורא בספר שני "והקרבתם". ח"ק. ההפטרה בנביא (שמואל ב' כ"ב, א'): "וידבר דוד" עד סוף הפרק. מי שברך לקהל.

מוסף – של יו"ט ואומר "את יום השבת הזה ואת יום מקרא קודש הזה".

מנחה – לפני או אחרי התפילה יש לעשות וידוי מעשרות – עיין בנספח בסוף הספר. מוציאים ס"ת וקורין 3 גברי בפרשת קדושים. עמידה של יו"ט ומזכיר של שבת. אין אומרים צדקתך. קדיש תתקבל, הללויה אודה ה', בצאת ישראל, קדיש, עלינו לשבח. מוצאי שבת ויו"ט – כבכל שבת. אחר העמידה, "שובה ה'" "ויהי נועם" וכו'. ספירת העומר. הבדלה ככל מוצאי שבת.

אסרו חג, יום ראשון, כ"ב ניסן

בימי ספירת העומר, עד ל"ד בבוקר, נוהגים מנהגי אבלות, אין נושאים נשים, אין מסתפרים וכו'. נהגו בארץ לחוג את חג המימונה בצניעות. הולכים לקבל ברכות הרבנים לברכה והצלחה. בחו"ל – יום זה הוא שמיני של פסח. מתפללים כמו בשביעי של פסח רק שאין מזכירים שבת בתפילות. אין גומרים את ההלל. מוציאים ב' ס"ת. בראשון ה' עולים מ"כל הבכור" (דברים י"ד) עד "כברכת ה' אשר נתן לך". המפטיר קורא בספר שני בפרשת פנחס "והקרבתם". ההפטרה (בישעיהו י') "עוד היום בנוב לעמוד", עד "כי גדול בקרבך קדוש ישראל".

חג שמח וכשר